

TERRES AGONESSES

Reflexions d'un soldat

De seguida que vam sortir del camp d'educació pre-militar, un dia de gener, vam ésser conduïts a les posicions que havíem d'ocupar com a defensors armats de la pàtria.

Fins aleshores els dies havien transcorregut plàcidament; al camp d'instrucció la vida hi era agradable. Llegint havia passat tots els moments que teníem lliures. I fins que el tren que ens havia de conduir no va avançar no vaig començar a considerar seriosament la missió que m'imposaven el deure i el futur que s'obria al meu davant.

Els meus companys estaven gairebé tots cavil·losos: deixaven darrera seu la família, la promesa, tot el que fins aleshores havia estat la seva vida... Jo hi deixava els meus pares, els amics...

Anava fent-se de dia. El sol començava a treure el cap darrera les muntanyes. Tota la meua vida anterior desfilava pel meu front. Em començava a agafar una mena d'enyorament. Vaig estar a punt de sucumbir-hi, però de seguida vaig reaccionar. Tots els records agradables del meu passat van empalladir davant la grandesa del futur que m'esperava. Què havia estat fins aleshores la meua vida? Quin motiu, de grandesa l'havia guiada?

Una gesta immensa a aconseguir demanava els meus braços i la meua sang. Què importaven la incertitud, el perill, el sacrifici?

Quina nova grandesa premia aleshores! Em sentia content de viure en una època que em proporcionava l'oca-

sió de donar a la meua vida un sentit tan alt.

Mirava els meus companys; hi havia obrers, camperols, oficinistes, estudiants... els sentia tots iguals a mi, i jo igual a tots ells. Em sentia confós, barrejat, formant part d'un sol cos, d'un sol pensament, d'una sola voluntat... I, no obstant, orgullós de mi mateix, de la meua vida futura. Fins despersonalitzant-me absolutament, sentia la meua vida més plena de sentit que mai; com si hagués entrat en un estadi superior de l'existència humana. Si la pàtria no m'hagués cridat potser amb el temps jo hauria estat un estudiós, un home de ciència respectat... Però què era tot això? Què era tenir un nom o una posició en el món al costat del títol de glòria que exhibiria en el futur, havent servit la pàtria? Després de mort s'haurien pogut dir de mi moltes belles coses... Jo,

aleshores, sentia dintre meu que preferia a totes elles aquesta tan senzilla: Fou un soldat de la pàtria. I lluità per ella.

El tren corria, camí del front i de la glòria...

J. COMAS

(2n. Accésit al Premi d'Anècdota del nostre Concurs)

S'ha passat un soldat....

El fet ocorregué el dia 1 de Febrer del 1938: Era un dia —és dir, un dia: una nit— que feia bastant fred. Jo m'estava al lloc de guàrdia, quasi tremolant; tot es veia blanc de gelada. Quan el dia començava a néixer, dos quarts de sis del matí, vaig veure venir pel terreny del camp faciós un soldat, amb fusell al musole, i la manta, en direcció a mi; jo que m'amago i quan el vaig veure a breu distància, l'hi vaig cridar *l'alto*, i seguidament la consigna. Ell em respongué: «*Me paso, camarada. No tirar, me paso.*» Jo aleshores el vaig deixar atansar fins a uns 20 metres, i l'hi vaig fer tirar el fusell a terra. Ell de seguida va obeir, i tot seguit jo vaig cridar: «¡Viva la República!» «Viva la República» em contestà, i amb aquestes paraules s'atansà al lloc on jo era. Ens abraçarem. A mi les llàgrimes em vingueren als ulls de veure'l de la manera que anava, amb un tros d'espardenya i sense

mitjons, mullat tot ell per haver tingut de passar un riu que teníem al davant. De seguida vaig cridar els meus companys i l'acompanyarem al nostre fortí i allí s'escalfà. Va ensenyar-nos els bitllets dels faciósos, i ens va dir que cobraven dos rals cada dia, i que —com que nosaltres li vam dir que cada mes enviàvem 300 pessetes a casa— ell era al contrari, que a casa seva n'hi havien d'enviar a ell o sinó no en tindria cap. Li vam donar una llesca de pa cada ú, i jo, que tenia un pot de llet, l'hi vaig oferir, i vam fer-li mitja olla de llet. I així va esmorzar. També va ensenyar-nos el tabac que els donaven els requetés, i nosaltres li ensenyarem el nostre, i va quedar astorat, perquè es creia que no en teníem. Mentre fèiem les torrades i l'aigua s'escalfava, ell ens contava que l'altre dia la nostra artilleria havia tirat a un poble on ell era, que no havia fet altra cosa que matar dos cavalls i que va

tirar algunes aparideres a terra. I amb això ja vam tenir l'esmorzar a punt, i quan vam acabar li vaig donar un parell de mitjons, perquè es calcés. Eren nous; els va agafar i va quedar-me molt agraït.

Encara va explicar-nos moltes altres coses de la vida al camp dels faciósos. Uns va dir, també, que els soldats estan molt descontents i que n'hi ha molts que voldrien passar-se, però que tenen por que els atrapessin o que ho fessin pagar als de la seva família.

Al cap d'una estona al sergent l'acompanyà al lloc de comandament, i jo vaig tornar al meu lloc, sempre disposat a vigilar i a complir el meu deure.

JULI AULEX

(1r. Accésit al Premi d'Anècdota del nostre Concurs)

al front s'havien retirat. Soldats que arribaven pertanyents a aquelles posicions, ens digueren que els nostres homes s'havien vist humanament impotents per a contenir el contraatac que avançava en una nombrosíssima columna queja amb cavalleria i protegida per

durant de la inutilitat de la resistència camí de la retirada, recollint alguns ferits que havien estat abandonats i evitant així que caigués del nostre material a mans de l'enemic. La columna fou ordenada, i arribats dalt de les serres organitzar la defensa. L'exèrcit enemic avançava pel pla, mentre nosaltres ens preparàvem a resistir.

Però l'aviació enemiga aparegué altre cop ajudant l'acció de la infanteria. Dues hores seguides ens bombardejaven les posicions de l'ermeta, però nosaltres ens trobàvem davant d'un enemic imparable d'abatre. Nosaltres no teníem aviació. El comandament donava exemple acudint als llocs de perill, i això encoratjava els nostres soldats, resistien fermes i amb disciplina. Els oficials anaven caient víctimes de la metralla. Era una bella epopeia. Valerosos, els quadres de comandament es situaren a primer lloc. Però un cop caí la resistència es féu impossible. A les quatre de la tarda l'ermeta va caure novament a poder de l'enemic. Era l'aviació estrangera qui l'havia requisada. Mentre vam lluitar home contra home malgrat la diferència de nombre i armament, l'enemic no féu més que batre's en retirada. Fou un dels seus avions aparegueren en el cel que les nostres forces no pogueren resistir més.

Però, no fou una desfeta. Malgrat el final de la guerra, restava l'exemple d'aquella gesta i la demostració del nostre valor. Restava ben palesat que els nostres soldats sabien batre's per un ideal, i que podien vèncer.

J. BALART

Accésit al Premi de Narració del nostre Concurs)

